

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A nyomor enyhítése.

Közeledik a tél. Aki kedélyes otthonban, meleg kályha mellett várja be közeledtét, gyakran el se tudja képzelni, mennyi nyomor, mennyi nélkülözés, mennyi keserves kinlódás kél a rideg évszak nyomában. Ezeknek némi — noha nagyon is elégtelen — ellensúlyozásául a jótékonyosság ösztöne szolgál, s bizonyára nem utolsó társadalmi kérdés: hogyan, mi módon és minő eszközök igénybevételével gyakoroljuk a mostoha sorsuak segélyezését.

Ha modern jótékonyágunkat kissé szorgosabban szemügyre vesszük, sok visszásságra bukkanunk. A jótékonyág gyakorlásának természetes folyamata az volna, hogy minden fillér, melyet a szegények támogatására szánhatunk, egyenesen rendeltetési helyére jutna. Az igazi, az átértett, a nemescélú jótékonyág csakis ily alakban nyilvánulhat.

E helyett azonban a jótékonyág gyakorlásának megszokottabb módja, hogy az állítólag e célra szánt összeg legnagyobb részt elmulatjuk s ha a mulatság után a valódi célra még ma-

rad valami, azt nagykegyesen odavetjük az éhezőknek, didergőknek. Nem egyszerű kigunyolása-e ez a jótékonyágnak?

Aki egyszer elfogulatlan pillantást vetett a jótékonycélú mulatságok rendezésének kulisszái mögé, annyit láthat, hogy teljesen illuzóriussá válik előtte az e mulatságok rendezése és a nemesebb értelemben vett jótékonyág közti összefüggés. A „nemes cél“ gyakran nem egyéb, mint „kedvező alkalom“ a bizottságban tündökölni, fényes toilettekkel hivalkodni, mulatni, az eladó lányokon tuladhatni, flirtelni stb. A költségek, melyeket természetesen a bevételekből fedeznek, vajmi ritkán állanak arányban azzal az összeggel, melyet a jótékonyág oltárára helyeznek. A tulajdonképeni mulatság képezi feltételét annak, hogy a pénztárcába nyuljunk.

A jótékonyág gyakorlását mulatságok rendezésének segélyével kiirtani nem lehet s azt „szükséges rossz“-nak kell tekintenünk; de azt már követelni lehet, hogy az ily rendezések alkalmával befolyó pénzeket a lehető leglelküime-retebben csakis a legszükségesebb kiadások fedezésére fordítsák; s hogy

továbbá a rendezőségek arra vigyázzanak, hogy az ily jótékonycélú mulatságok jellege ne jusson rideg ellentétbe a jótékonyági céllal.

Minden finomabb érzéket kinosan érint, hogy az adományok, melyeknek a nyomort enyhíteni, a szűkölködők könnyeit száritani kellene, azoknak zsebéből kerülnek elő, kik mulatságuk mámorában nem is gondolnak arra, miről is van tulajdonképen szó; hogy nem a felebaráti szeretet és a részvét, hanem a legjobb esetben felületes gavalléroság készitet az adakozásra. A valódi jótékonyággal ezeknek a tánc és flirt révén begyűlt összegeknek semmi közösségük nincs és az ilyen jótékonycélú mulatságoknál kiáltó ellentét nyilvánul az ott kifejtett fényűzés, az ott uralkodó hangulat és ama nyomor közt, melyet enyhíteni kellene.

Ezzel szemben jogosan kérdezhettek: Csakugyan lehetetlen lenne, hogy azok az összegek, melyek az összes költségek levonása után a tulajdonképeni célra fordittatnak, a jótékonyági érzületet kevésbé sértő módon nem volnának megszerezhetők? Nem tapad-e

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Kézfogó előtt.

Mosolyog még,
Mosolyog az őszi rózsza,
Lesz virág még,
Lesz virág a kézfogónkra.
Hacsak az ősz le nem tépi
Akkoráig,
Holnapután ilyentájjig.

Legalább mi
Védjük a mi bokrunkat;
Kis angyalom,
Nyissuk ki az ablakunkat,
Nyissuk rájuk s még a jövő
Északára:
Hagyjuk nyitva utoljára!

Hogyha a mi
Édes álmunk borul rájuk:
Friss virágot
Hoz hajnalra minden águk,
Sőt amelyik beteg is most:
Ujra épül,
A mi szívünk melegétül.

Szabolcska Mihály.

A kis másoló.

Gyula negyedosztályu gimnazista volt, tizennégy éves, kedves fiu, halvány arccal és fekete hajfürtökkel. Nagycsaládu hivatalnoknak volt legöregebb fia. Atyja szerette, dédelgette és elnéző volt iránta. Elnéző minden dologban, kivéve tanulmányait illetőleg; a fiunak minél előbb hivatalba kell lépnie, hogy segítse fentartani a családot. Már jó öregecske volt az apa és a tulsok munka még inkább megöregítette. Ennek dacára még esténként cimszalagokat irt és feláldozta éjjeli nyugalmát. Három koronát kapott ötszáz cimszalag irásáért s ez a jövedelem sokat lendített anyagi helyzetén. De az egészsége fogyott.

— Szemem már nem bírja — mondá — s ez az éjjeli munka teljesen el fogja rontani. Ekkor egy nap így szólt a fiu:

— Apám, engedjél, hogy helyetted dolgozhassam; tudod, hogy majdnem ugy irok, mint te; én is el fogom végezhetni a munkádat.

De az apa így válaszolt:

— Nem, fiam, neked tanulnod kell tanulmányaid sokkal fontosabbak, mint ez a másolás. Nem venném a lelkemre, hogy csak egy

órára is elvonjalak a tanulástól. Köszönöm, fiam, nem engedhetem meg.

A fiu tudta, hogy feleléssel nem érhet el semmit és nem állt elő többé kérelmével. De halljátok, mi történt. Lefeküdt az ágyába és tetette magát, hogy alszik. De nem aludt, hanem leste, míg apja nyugalomra tér, amikor ez megtörtént, megint felkelt, esendesen felöltözködött, lábujjhegyen apja dolgozószobájába surrant, az íróasztal elé ült és írni kezdett, apja kezeirását lehetőleg utánozván. Irt, egyre irt, s a cimszalagok szaporodtak előtte, csak néha tette le a tollat, hogy felmelegítse megdermedt kezét, azután újra buzgalommal látott a munkához és mosolygott; százhatvan cimszalagot irt és egy korona meg volt keresve! Ekkor felkelt, a helyére tette a tollat, lecsavarta a lámpát és az ágyához sompolygott.

Következő nap, ebéd alkalmával az apa megcírógatta Gyula arcát.

— Látod, fiaeszkám, még elég gyorsan dolgozom. Tegnap két óra alatt egy harmaddal több annyi cimszalagot irtam, mint máskor. Még erőteljes vagyok és szemem se tagadja meg a szolgálatot.

Felbátoritva a sikertől, következő éjjel

azokon az adományokon, melyeket így nyujtanak, valami keserű íz?

A bizottságok, melyek jótékonyág gyakorlása végett, rendszeren az ősz második felében összeállanak, sok esetben tapintatosabban járhatnak el, mint tényleg eljárnak, ha nem tévesztenék szem elől azt az etlikai célt, melyet szolgálni kívánnak.

Lehet, hogy a praktikus embereknek más a véleményük ebben a dologban; ám azt hisszük, a mi nézetünknek is megvan a maga jogosultsága, s tán nem tévedünk ama feltevésünkben, hogy olvasóink igazat fognak nekünk adni.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 3-án tartotta meg rendes havi ülését apatini Fernbach Károly főispán elnökelete alatt. Jelen voltak: bajsai Vojnits István alispán, Michailovits Kornél főjegyző, dr. Mikosevits Kanut főügyész, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Popovits Aurél főjegyzőhelyettes, Seultéy Ferenc árv. elnök, Szemző Gyula, Szemző István, báró Vojnits István, Piukovits József, Falcione Lajos nagybirtokosok, bizottsági tagok, Scherer Rezső, mint a bizottság jegyzője.

A főispán szívélyes szavakban üdvözlővén a megjelenteket, az ülést megnyitotta.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos jelenti, hogy az általános egészségügyi viszonyok kedvezőtlenebbek voltak a heveny fertőző kórok nagyobb arányú fellépése következtében. Ezen járvány ragályos betegségeknek fellépése egyes községekben, mint Monostorszeg, Bulkeszi, Bezdán és Adán járványszerű alakban mutatkozott, minek folytán az iskolákban az előadásokat 15 napra be kellett szüntetni. Az elrendelt védelmi intézkedések helyes keresztülvitelével sikerült elérni, hogy a hagymáz és vörheny esetek száma immár csökkenőben van.

s azoknak mielőbb várható teljes megszűnésével az iskolák ismét rendeltetésüknek lesznek átadhatók.

Roncsoló toroklob előfordult 5 községben: Almás, Bajmok, Torzsa, Csonoplya és Zenta város területén. Megbetegedett 41 gyermek, meggyógyult 30, meghalt 6, ápolás alatt maradt 5.

A vörheny előfordult 9 községben: Bajmok, Katymár, Kiskér, Kula, Bulkeszi, Zsablya, Bezdán, Magyarakanizsa és Zentán 159 esetben, meggyógyult 76, meghalt 44, ápolás alatt 39.

A kanyaró előfordult 5 községben: Apatin, Dávod, Ómoravica, Feketehegy, Paesér 16 esetben. Meggyógyult 6, ápolás alatt 10.

Hagymáz előfordult 19 községben 102 esetben. Meggyógyult 42, meghalt 12, ápolás alatt 48.

Sajkásgyörgyén ujonan felállított személyes üzleti jogu gyógyszerár megvizsgáltván, a közforgalomnak átadott.

Köszadók.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1906. októberben befizettetett 1077,453 kor. 31 fil. 1905 októberben befizettetett 289,001 kor. 75 fil. Az elmúlt hóban több 788,451 kor. 56 fil. 1906. január 1-től október végéig befizettetett 7854,739 kor. 55 fil. 1905. január 1-től október végéig befizettetett 3.572,889 kor. 51 fil. Ez évben több 4.281,850 korona 04 fillér.

Hamentességi díjban 1906. októberben befizettetett 21,112 kor. 76 fil. 1906. októberben befizettetett 7103 kor. 92 fil. Az elmúlt hóban több 14,008 kor. 84 fil. 1906. január 1-től október végéig befizettetett 64,399 kor. 65 fil. 1905. január 1-től október végéig befizettetett 19,259 kor. 41 fil. Ez évben több 45,140 kor. 24 fil.

Bélyeg- és jogilletékben 1906. októberben befizettetett 457,976 kor. 28 fil. 1905. októberben befizettetett 98,782 kor. 09 fil. Az elmúlt hóban több 359,194 kor. 19 fillér. 1906. január 1-től október végéig befizettetett 3039,719 kor. 50 f. 1905. január 1-től október végéig befizettetett 1136,727 kor. 16 f. Ez évben több 1902,992 kor. 34 f.

Fogyasztási és italadóban 1906. októ-

berben befizettetett 102,764 kor. 14 f. 1905 októberben befizettetett 99,169 kor. 81 f. Az elmúlt hóban több 3594 kor. 33 f. 1906. január 1-től október végéig befizettetett 978,875 kor. 80 f. 1905. január 1-től október végéig befizettetett 894,494 kor. 55 f. Ez évben több 84,381 kor. 25 fillér.

Tanügy.

Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő jelenti, hogy az elmúlt hónapban Kárpáti Sándor és dr. Radvány Ferenc az ómoravica, bajmoki, militicsi és bácskereszturi népoktatási intézeteket látogatták meg.

A bácskereszturi állami elemi iskolára vonatkozólag jelenti, hogy ott eddig 8 tanerő van alkalmazásban és hogy a ruthén ajku lakossággal bíró községben a tanintézet a magyarnyelv és hazafias szellem ápolása és terjesztése körül missziószerű feladatot teljesít. Ezen magasztos feladatnak sikeresebb módon való megoldása érdekében feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az iskola a tanköteles s tényleg iskolába járó gyermekek számáraiban az egyes osztályok zsufoltságának elhárítása és ily módon a tanításnak intenzívebbé tétele érdekében még két tanítói állással kiegészítendő és az iskola összes osztályai az állam költségén ujonan felállított iskolai épületnek megfelelő kibővítésével szintén mintaszerűen elhelyeztessenek. Ezen ügy érdekében saját hatáskörében már felterjesztést intézett a kultuszminiszterhez.

Államépítészlet.

Sztankovits György kir. főmérnök jelenti, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota kielégítő, a megrongált utszakaszok és műtárgyak helyreállítása folyamatban van.

A folyó évi kavicsfedanyag szállítása folyamatban van, több utvonalon befejeztetvén, részben bizottságilag felülvizsgáltatott és átvetetett.

A bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut 0—4.167 km. szakaszán Bácsban az új építési munkák befejeztettek és a felülvizsgálás iránt az intézkedés megtétezt.

A zombor—óbecsei törvényhatósági közut 67.35—86.6 km. szakaszán Óbecse és Szenttamás között az utépítési munkák befejeztettek.

Az óbecse—törökbecsei törvényhatósági

is felkelt a fiu és hozzáfogott a munkához. S folyt ez tovább, sok, sok éjjelen át. Az apa azonban nem vett észre semmit. Csak egyszer, vacsora alkalmával, kiáltott fel.

— Mégis különös, mennyi petróleum fogy egy darab idő óta!

Gyula összerendezte; de a beszélgetés csakhamar más irányba terelődött. S ismét tovább folyt az éjjeli munka.

De ennek az éjjeli munkának nem maradt el a következménye. Gyula az alvási idő nagy részétől meg lett fosztva; reggel bágyadtan kelt fel és nehezebb esett szemét nyitva tartani. Egy este — először életében — elaludt a széken. Az apa kissé gyengédtenül ébresztette.

Gyula gyorsan összeszedte magát s éjjel megint folytatta a munkát. De következő este ismétlődött a dolog, sőt még egyéb is történt: reggel később kelt, nehezkésen tanult s úgy látszott, mintha egyáltalán megunt volna a tanulást. Atyja kezdte őt figyelni, azután megintette, végül pedig keményen megdorgálta.

— Gyula — szólt hozzá egy reggel — mit mivelsz? Nem vagy már az, aki voltál,

ez nem tetszik nekem. Gyermekek, a család összes reményeit beléd helyezi. Nem vagyok veled megelégedve. Értetted?

E szemrehányásra, az első igazán szigoru fedésre zavarba jött a fiu. S önmagába mondá: Igaz, így nem mehet ez tovább; a titkolózásnak véget kell vetni. De ugyanaznap este az atya örvendő hangon felkiáltott:

— Ebben a hónapban harminckét koronával többet kerestem! S erre egy csomó édességet rakott ki az asztalra, amelyeket azért vett, hogy gyermekeivel a kereslettöbbletet ünnepelje. A kis gyermekek ujjongtak és örömben összezsapták kezecskéiket. Gyula azonban látta, hogy az igazság felderítésével egy szép családás foszlanék széjjel, tehát hallgatott.

Folytatta éjjeli munkáját, de nappal annyira álmos lett, hogy tanárjai panaszkodtak e miatt az apjánál.

— Gyula, látod, mennyire kinlódok és robotolok a családomért s te nem akarsz jó magaviselettel és tanulással segítségemre lenni. Nincs szived érettem és szegény anyáért.

Gyula viszatöjtötte vallomását és ismét hallgatott. Két hónapi éjjeli munka követke-

zett erre, a fiu mindinkább gyengült és keserű szemrehányásoknak volt kitéve. Némán tűrte; lesóványodott, alig volt képes egyenesen állni. Éjjeli munkája közben egyszer kiesett a toll a kezéből, feje az asztalra hanyatlott és elaludt. Amikor hirtelen felébredt, véletlenül ledobott egy könyvet a földre. Megszéppent, de nem volt elég ereje, hogy felkelhetett volna.

Hirtelen sikoly rebent el ajkáról és ijedten fölugrott, de két erős kar átölelve tartotta.

— Oh, atyám, atyám bocsáss meg! — kiáltott fel — atyját látva.

— Te, te bocsássál meg! — mondá könnyezve az atya, a gyermek hajfűrtjeit csókkal halmozva el.

— Mindent megértetek, mindent tudok már most. Én vagyok az, aki bocsánatot kér, drága kincsöm, én egyetlen édes kis fiacska!

S kezénél fogta a fiut, vezette, vagyis inkább vitte az anyjához, ki ágyában feküdvén, éppen felébredt.

— Csókold meg, anyjuk, ezt az anyyali fiut, ki három hónap óta nem alszik és he-

közut 4-530—7-835 km. szakaszán az utépítési munkák és egy 200 m. hosszú kanyarszakasznak egyenes irányban való áthelyezése és a hengerelési munkák kivételével, melyek jelenleg folyamatban vannak, befejeztettek.

A topolya—verbászi törvényhatósági közut 11—19-02 km szakaszán az utépítési munkák, 15 feljáró kivételével, ahol a kövezési munkák még folyamatban vannak, befejeztettek és az egész utvonat a közforgalomnak átadatott.

A zsablya—zsablyai révhez vezető törvényhatósági közuton az u. n. „Fekete hidnak” vasbetonszerkezettel való újbóli építési munkálatai a baloldali hídfőnél beállott nagymérvű földesuszamlás miatt részben szüneteltek, jelenleg azonban megfelelő biztonsági intézkedések megtétele után ismét folyamatban vannak és a befejezéshez közelednek.

A bezdáni gőzbajó-állomáshoz vezető trvh. közuton levő Ferenc-csatornai járomhid helyreállítási munkálatai teljesen befejeztettek, úgy hogy azon át az akadálytalan forgalom jelenleg biztosítva van.

A katymári vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közut kiépítéséhez szükséges földmunka házi kezelésben folyamatban van és a befejezéshez közeledik.

A baja—bezdáni trvh. közut Béreg, Küllöd és Bezdán között erősen megrongált szakaszainak helyreállítása befejeztetett.

Bejelentette továbbá, hogy az épülő zombor—óbecsei h. é. vasut mentén megállapított vasuti állomásokhoz vezető hozzájáró közutak kiépítésére vonatkozólag a helyszíni közigazgatási bejárás megtartott és hogy az utak építése elrendeltetett.

Mozsor községben az ottani postahivatal távirduval egyesített és a forgalomnak folyó évi október hó 24-én átadatott.

Kir. ügyesség.

Popovits Aurél kir. főügyész helyettes jelenti, hogy az ügyesség felügyelete alatt álló fogházban példás rend és tisztaság van. A felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, a múlt hó folyamán a hódásági kir. járásbíró-ság fogházából szökés egy esetben fordult elő, a megszökött fogoly körözése iránt a legszélesebb körben az intézkedések megtételtek. Ragályos betegség nem fordult elő, az egészség állapota jó. A fegyelem szigorú, fegyelmi

lyettem dolgozik, mialatt én elkiseritem a szívét, neki, aki segít titeket fentartani.

Az anya szívéhez szorította; soká, soká képtelen volt beszélni; azután mondá:

— Térjél nyugalomra gyermekem; eredj és kiméld magad — érettünk.

Az apa karjára vette, elvitte a szobájába, lefektette ágyába, megigazitotta a vánkását és gondosan betakarta.

— Köszönöm atyám, köszönöm szépen — rebegé a fiú. De most fekdüdjél le te is. Boldog vagyok. Feküdjél le, atyám!

De az atya látni akarta, hogy fia elalszik, ágyánál maradt s kezeit cirogatva, sutogá:

— Aludjál fiam, aludjál!

És Gyula végre elaludt. Annyi idő, oly sok álmatlan hónap után végre nyugodtan aludt és édesen álmodott. S amikor felébredve, kinyitotta szemeit — látta édes atyja ősz fejét, aki az éjjelt fia mellett töltötte s az ágy széléhez támaszkodva még aludt — egészen közel a fia szívéhez.

büntetés az őrség körében I, a letartóztatotknál szintén I esetben alkalmaztatott.

A múlt hó folyamán 49 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítélt: elzárásra 1, fogházra 11, börtönre 26, fegyházra 1. Felelősség alatt álló vizsgálati fogoly 9. A hódásági, kulai és apatini járásbíró-sági fogházakban a rend és a tisztaság kifogástalan.

Rákóczi-ünnepély

Zomborban.

Zombor szab. kir. város közönsége lélekemelő módon áldozott II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona és bujdosó társai hamvainak a Haza áldott földjébe tétele emlékére. A város törvényhatósági bizottsága és tisztikara, Fernbach Károly főispán és Hauke Imre polgármester, a kir. törvényszék Eperjessy Béla elnök, a pénzügyigazgatóság Popp György kir. tanácsos vezetése mellett vettek részt az ünnepélyes isteni tiszteleten. Ott láttunk még közéletünk kitűnőségei közül is sokakat. A vármegye tisztikarának töredékét Fernbach Károly és Vojnits István alispán vezették.

Egy jelenséget azonban lehetetlen szó nélkül hagyni. Mikor az egész ország vetekedve áldozott a szabadsághősök emlékének, Zombor városának ünnepi istentiszteletén ugyan meg nem látszott annak nemzeti jelentősége. Szegényes hódolat lett volna az még egy jótékonyságával érdemeket szerzett városi polgár emlékével szemben is. Olyan hatalmas testületek, mint a vármegye, a város, a törvényszék és a pénzügyigazgatóság tisztikara, nem érezték talán a szükségét, hogy teljes testületi megjelenésükkel tegyenek tanúságot a nagyszerű, igazán fejedelemhez méltó módon megnyilatkozott nemzeti közérzésben való osztozásukról? Ezt a közömbösséget a hivatalfőknek sem volna szabad megrovás nélkül hagyniok.

Ugyanezen okból fájjaljuk, hogy a polgári kaszinói dalárda, mely pedig közönséges istentiszteleteken gyakran énekel, ezuttal nem járult hozzá az istentisztelet ünnepességének és nemzeti vonatkozásának kiemeléséhez.

Ennek indító okát nem kutatjuk, de annyit mindenkor elvárunk a dalárda vezetőségétől illetve annak tagjaitól, hogy nemzeti ünnepen nem keresik a közreműködésre felkérő megkeresést, hanem felkérés nélkül is kell, hogy kötelességüknek ismerjék azt, hogy hálaadó zsolozsmával emelkedjenek az Ég urához.

A misét Fejér Gyula apát celebrálta Schnobler és Kanyó segédlelkészek közreműködésével.

A róm. kath. templomban megtartott ünnepélyes mise után az egybegyűlt ünnepelő közönség nagy része, a vármegyei és városi tisztikar Fernbach Károly vezetése mellett, az egyes hivatalok pedig főnökeik vezetése mellett az ág. ev. templomba vonultak hálaadó istentiszteletre. A polgári kaszinó-egyesületi dalárda Rákóczi Ferenc imádsága megnyitó éneke után Lombos Alfréd ág. ev. lelkész hazafias érzéstől áthatott lelkes hangú beszédben áldozott a magasztos ünnepély jelentőségének. Majd egy Rákóczi korabeli imádság elmon-

dása után megáldván a hálaadó isteni tiszteleten megjelenteket, a polgári kaszinói dalárda énekével a magasztos ünnep véget ért.

Az izr. templomban dr. Fischer Mihály rabbi lendületes beszéd kíséretében fejtegette a nagy nap emlékét. Az isteni tiszteleten az izr. dalárda működött közre.

H i r e k .

Személyi hir. Baró Vojnits István, Schmausz Endre, gróf Széchenyi Emil és Latinovits Pál nyug. főispánok és Piukovits József nagybirtokos múlt hó 30-án megtartott közgyűlési bizottsági ülés alkalmával városunkban időztek — Fernbach Péter országgyűlési képviselő a Lombos—Szlávy-ügy tárgyalása napján szombaton városunkban időzött, ahonnan Budapestre utazott.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Székely Sándort, az újverbászi államilag segélyezett községi gimnázium ideiglenes igazgatóját, rendes igazgatóvá nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Littvay Antal, lapunk volt munkatársát, bánffyuhunyi járásbíró-sági aljegyzőt ugyanoda jegyzővé nevezte ki.

Megbízás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nyugalmaztatásig szabadságot Roediger Lajos óráinak ellátásával ideiglenesen Purmann Dezsőt, a pozsonyi kir. kath. főgimnáziumnál próbaéveskedő okleveles tanárjelöltet bízta meg helyettes tanári minőségben és fizetéssel.

Helyettesítés. Fernbach Károly főispán az ideiglenesen üresedésben levő városi alszámvevői állásra Konyovits Antal könyvelőt, az így ideiglenesen megüresedett könyvelői állásra Rell Lajos helyettes városi iktatót és az ekként ideiglenesen üresedésbe jött iktatói állásra Raics Márton II. oszt. irnokot 1906. évi december hó 1-től további rendelkezésig helyettesítette.

Küldöttség a főispánnál. Uj-szivác község ág. ev. egyházközségének küldöttsége folyó hó 3-án tisztelt Fernbach Károly főispánnál és őt a folyó hó 11-én megtartandó ág. ev. lelkészi beiktatási ünnepélyre hívta meg. A főispán kijelentette, hogy a beiktatási ünnepélyen a legnagyobb készséggel részt fog venni.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 7-én rendkívüli közgyűlést tart a városunkban megtartandó D. M. K. E. közgyűlése alkalmából.

Halálozás. Borovánszky Gyula, Kula község érdemekben gazdag jegyzője hosszas szenvedés után tegnapelőtt délután 4 órakor meghalt.

Lombos—Szlávy-ügy. A függetlenségi zászló avatásakor keletkezett. A kör a helybeli összes egyházak lelkészeit felkérte a zászló megáldására, felkérte tehát a helybeli ág. ev. leányegyház lelkészét, Lombos Alfrédet is. Lombos Alfréd, ki valamivel előbb épen e Máriás zászló miatt lépett volt ki a függetlenségi körből, vállalta a feladatot s a zászló-avatás napján a protestáns egyház szokása szerint megáldó beszédet mondott. Mivel azonban beszédében nyíltan kifejezte a zászlót diszító Máriaképről a protestáns felfogást és a körből való kilépésre is tett célzást, a körnek gazdája és a Bács megyei Függetlenségnek belső munkatársa, Szlávy Péter a nevezett lapban kemény megrovásban részesítette Lombos Alfrédet. A cikk miatt Lombos Alfréd lelkész rágalmozás és becsületsértés címén pörbe fogta Szlávy Pétert. Múlt szombaton volt a végtárgyalás az ügyben s a kir. törvényszék Szlávy Pétert a becsületsértésben bűnösnek mondotta ki és 100 korona fő-, 20 korona mellék pénzbüntetés és 150 korona perköltség megfizetésére, valamint az ítéletnek a Bács megyei Függetlenségben való közzétételére ítélte. Az ítéletben mindkét fél megnyugodott.

Alapszabályjövahagyás. A m. kir. belügyminiszter a magyarkanizsai első asztaltársaság alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Ev. ref. istentisztelet. A zombori ev. ref. gyülekezet folyó november hó 11-én, d. e. 11 órakor, a reformáció emlékeztetere az ág. ev. imaházban ünnepi istentiszteletet tart — Arany Gusztáv r. lelkész. Kozma László e gondnok.

Oktató esték. A helybeli katolikus legényegyesület mult vasárnap este kezdette meg tanító előadásainak sorozatát. Az egyesület elnöke, Buday Gergely állami főgimnáziumi hittanár buzdító beszéddel nyitotta meg az első előadást. Lelkére kötötte az egyesület tagjainak, hogy szorgalmasan látogassák az előadásokat s egy alkalmat se szalasszanak el, hogy lelkük kincsesházát hasznos és nemes ismeretekkel gazdagítsák. A lelkesítő elnöki megnyitó után P. Ferenc karmelita atya lépett az előadó székre s mivel jó keresztény ember, isten nevében kezdi minden dolgát, az isten eszméjéről és létéről beszélt a teljes számban megjelent tagoknak népiesen, de tartalmasan.

Nemes adakozók. Id. Heindlhofer Róbert nagykereskedő, a felső kereskedelmi iskola felügyelő bizottságának tagja, a Rákóczi-ünnep alkalmából a felső kereskedelmi iskolának egy Rákóczi-képet ajándékozott, a híres Mányoki féle arckép másolatát, diszes keretben. — Dr. Duchon János orvos pedig a felső kereskedelmi iskola Rákóczi-ösztöndíjalapjára, melynek kamatait a magyar történelemből legkiválóbb tanulók nyerik jutalmul, — husz koronát adományozott. Mindkét nemes tett önmagát dicséri.

Eljegyzés. Mittler Izidor bajai kereskedő eljegyezte Rosenfeld Ilonka kisaszszonyt. Baján — Weisz Artur Zsablyáról eljegyezte Popper Etelkát Dunabökényben — Popper L. Mór bőrgyáros leányát Annuskát, eljegyezte Vermes Jevő dr. ügyvéd, Bács-Bodrog vármegye tb. ügyésze, Palánkáról.

A rendőrség figyelmébe. Az ártézi kutakról vizet hordo eselések — a tilalom ellenére is — a gyalogjárón viszik vízes edényeket s végigloccsolják az aszfaltot. Ha ez a fagyos idő beálltával is így lesz, nem kell a koreszolyapályára menni a koreszolyázóknak, viszont a kéz-lábtörések is napirenden lesznek. Ettől azonban óvja meg a rendőrség szigorú intézkedése.

Műkedvelői előadás. A zombori kath. legényegylet folyó hó 18-án műkedvelői előadással és táncal egybekötve Rákóczi-ünnepélyt rendez a következő műsorral: I. Rákóczi Imája. Éneklő a zombori kath. legényegylet dalárdája Tomcsányi Aladár ur vezetése alatt. II. Rákóczi Induló. Irta Farkas Ferenc, szavalja Dvornák Miklós. III. A bujdosók. Irta Z. Zorkóczy Gyula. 2 felvonásban. Személyek: Szuhay Sándor — Matarits István. Szuhay Erzsébet, neje — Hock Jánosné. László, 20 éves — Kovalovszky István. Zsófi, 14 éves — Gaál Ilonka. János, 8 éves — Kovalovszky Mihály. Ilonka, 9 éves — Kovalovszky Hermina. Jankó, tót fiu — Ticsa Teofil. Szluha Ferkó, 19 éves — Hrabovszky István. Jávor Benedek, 20 éves — Schmidt L. József. Miklós, Bercsenyi apródja — Muzsik István. Idő: 1703 junius havában, történi a Kárpátokban, a lengyel határon. Rendezők: Schmidt L. József és Matarits István. Helyárak: Az első 4 sorban 1 korona 20 fillér, a többi 1 korona. Családjegy 2 korona 40 fillér. Az ünnepi előadás kezdete 7 órakor. A próbák már serényen folynak.

Eljegyzés. Gasz János tokaji járás bírósi tisztviselő eljegyezte özv. Dörner Károlyné urnó leányát Irmuskát.

A dalárdák gyászja. Lung György fővárosi tanácsos és az Országos Dalár-Egyesületnek buzgó elnöke csütörtökön hirtelen meghalt. A magyar dal eme kiváló vezére elhunytával nagy veszteség érte a dalos ügyet.

Uj kir. adóhivatal. Bácsalmáson január hó 1-én kezd meg működését az ott felállítandó új állami adóhivatal.

Műkedvelői előadás. A zentai kath. legényegylet e hó 25-én műkedvelői előadást rendez. Szinre kerül Az ördög naplója.

Csak egy virágszálát! Szeret az országban hangzik az esdeklő szózat a tüdőbetegek gyámolítása érdekében, mi is fölemeltük kérés szavunkat az emberbaráti mozgalom támogatása ügyében. Kérésünk az volt, hogy a kegyeletes megemlékezés ünnepén, mindeuszentek és halottaknak szánt kegyelet adóiból juttassunk néhány fillért az élő szenvedőknek. Csak egy virágszálát, csak egy gyertyaszálát! A kedvezőtlen időjárás megromította kegyeletünk ünnepét, nem gyújthatunk mécses, gyertyát szereteteink sirhalmán. Szüvedő embertársainkért se áldozhattunk könny a temetőben Pótoljuk a mulasztást az Isten házában Gyűjtsünk ottan a tüdőbajosok javára. Az egyházi hatóságok bizonyára készséggel megadják rá az engedélyt. Vasary hercegprimás pásztorlevele alapján a főváros templomaiban már nagyban folyik a gyűjtés lelkes nők közreműködésével. Zombor város jöszívű hölgyei, kövessék a nemes példát!

Uj lap. Szabadkán e hó 1-vel „Függetlenségi Ujság“ címen dr. Fischer Jákó szerkesztésében 2 filléres napilap indul meg. Az új lap a szabadkai függetlenségi pártnak hivatalos organuma lesz.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Fájdalmas szívvel tudatjuk úgy a magunk, mint a rokonság nevében, hogy felejtetetlen édes jó anyánk özvegy Karl Bálintné született Vighart Józsa folyó hó 4-én d. e. 1/2 10 órakor életének 50-ik évében hosszas, kínos szüvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után meghalt. Drága halottunk földi maradványai f. hó 5-én délután 4 órakor fogtak a gyászházban (Antal-utca 5. sz.) a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és 6-án délelőtt 11 órakor a cservenkai róm. kath. templomban bemutatott emesztelő szentmise-áldozat után az ottani temetőben levő családi sírholtba örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1906. évi november hó 4-én. Legyen emléke áldott! Az örök világosság fényeskedjék neki! Dr. Karl Lajos, Karl Aranka férjezett Hofbauer Andorné, Karl Bella férjezett dr. Rapp Jakabné, Karl Ilonka, gyermekei. Hofbauer Ander, dr. Rapp Jakab, vejei.

A megyei muzeum köréből. A néprajzi tárgyak és adatok gyűjtése is a „Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat“ egyik főfeladata levén: a művelt közönség érdeklődésének felkeltése révén óhajtja ezen tudományág művelését elősegíteni és a már megalapított megyei néprajzi muzeum gyűjteményét — az érdeklődők szíves közreműködésével — gyarapítani. Evégből a megye egész területére és a népet minden aprólékoságára kiterjedő gyűjtést indít, hogy így a nép környezetéből való s bármily csekélynek látszó dolog is, helyet találhasson a társulat muzeumában. Nevezett társulat tehát ezúton is felkéri a megyebeli művelt közönséget, hogy tudományos cél: törekvésében, minden kitelhető módon támogatni szíveskedjék. Utmutatásképpen megjegyezzük, hogy a gyűjtésben az u. n. „népies tárgyak“ra helyezendő a legfőbb súly. Összegyűjtendő minden, amit népünk akár a szükségtől indítatva, akár pedig a saját gyönyörűségére készített. A gyűjtés általános szabálya az, hogy aminél ócskább valamely tárgy s minél több avult vonás van rajta — ha még oly csekély értékűnek látszik is az — mulhatlanul megszerzendő. Bő anyagot szolgáltatnak a gyűjtésre a következő csoportok, u. m.: a gazdálkodás, a pástorokodás, az állattenyésztés, a halászat és a vadászat köre; összegyűjtendő a nép szobabutorzata, konyha, fonó- és szövőszerszámai; a népviselet és a női kézimunka jellemző darabjai és díszítő motívumai; az apróbb, zsebrevaló tárgyak, mint a pipák, dohányzacskók, tűzszerszámok, bicsek, kulacs-félék stb., továbbá a kis mesteremberek és az u. n. „ezermesterek“ készítményei, valamint az alkalmi tárgyak, hangszerek, gyermekjátékok és céhemlékek. A tárgyak „Muzeumi ügyben portómentes (7953/1893 és 70404/1905. keresk. min. rend.) jelzéssel a Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat címére Zomborba küldendők. A muzeum néprajzi utmutatóját minden érdeklődő megkapja, ha eziránt egy levelezőlapon a társulat muzeumöréhez: Gubitzka Kálmán isk. igazgatóhoz (Monostorszeg) fordul.

Uj iparvállalat. Szabadkán élesztő-, szesz- és étergyár létesítését tervezik, amely kizárólag export célokra rendezkedik be. Ezenkívül az új gyár elő kívánja segíteni a malátatermelés folytán a környékbeli gazdák állattenyésztésének fejlesztését is.

Megunta az életét. Popovics György 76 éves nyugalmazott újvidéki postaszolga egy 6 mm. flóbertpisztolyal halántékán lötte magát és egy napi szüvedés után sérülésébe belehalt.

Póttartalékosok kártalanítása. Zombor szab. kir. város katonai előadója közhírré teszi, hogy azon családok póttartalékosokról, akik az 1905. évi ujoncozás elmaradása miatt a békelétszám fentartására az 1888. évi XVIII. t. c. alapján kivételes tényleges szolgálatra behívtak és családjukat a tényleges szolgálat idejére kenyérkereső nélkül hagyták vissza, a honvédelmi miniszternek 8944/1906. eln. sz. körrendeletével kiadott utasítás 8 § a értelmében elkészített összesítő kimutatás folyó évi október hó 31-től számítandó 8 (nyolc) napon át Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére ki lesz téve és a hivatalos órák alatt betekinthező. A kimutatásban foglalt adatok ellen észrevétellel bárki, az összeírásra hivatott hatóságnak a segély megtagadását javasoló véleménye ellen pedig felszólamlással az érdekelte póttartalékos illetőleg családtagja legkésőbb az összesítő kimutatás levételét követő 6 nap alatt élhet; az észrevételek, valamint a felszólamlások írásban és okmányolva nyújtandók be az összeírásra hivatott városi katonai előadónál. Az összesítő kimutatásba fel nem vehető, de a segélyezésre különös méltánylást érdemlő viszonyok alapján igényt formáló póttartalékosok pedig ugyancsak a fentebbi határidőig megokolt és okmányokkal felszerelt folyamodványt nyújthatnak be az összeírásra hivatott hatóságnál. Az elkészítve benyújtott vagy okmányokkal fel nem szerelt észrevételek, felszólamlások és folyamodványok a benyújtónak visszafognak adatni.

Megbokrosodott lovak. Dombovits Antal apatini nagybirtokos a mult héten súlyos baleset érte. Dombovits kocsin mezőre hajtattott, a lovak utközben valamitől megijedtek s a kocsi az árokba döntöttek. Dombovits az erős zuhanás folytán a kocsiból kiesett, de oly szerencsétlenül, hogy a karját törte.

Halálos elgázolás. A mult kedden este a Zenta felől jövő vonat közvetlen a moholi állomás előtt halálra gázolt egy asszonyt. Mint az eddigi nyomozás kiderítette, a szerencsétlen Széll Mátyásné moholi lakosnő öngyilkossági szándékból követte el tettét, mert rokonai, akiknél lakott, nagyon rosszul bántak vele. Kedden öngyilkosságát megelőzőleg is összekocant velük és azt annyira szívére vette, hogy inkább a halált választotta, mintsem, hogy tovább túrjon. Kiment a vasúthoz és mikor látta, hogy a vonat közeledik, a vonat elé dobta magát, amely darabokra szaggatta. A vonat gépésze a sötétben észre sem vette midjárt és így a mozdony magával vonszolta testét, csak amikor ruhája belecsavarodott a mozdony kerekébe és a kerek forgása akadózott, állította meg a vonatot, amikor azután egy borzalmasan összeroncsolt holttestet láttak.

Szerencsétlenség. Trabajkó Illés zentai hajólegény a mult héten Palánkán buza behordásával volt elfoglalva. Zsákhordás közben a partról a hajó oldalához fektetett pallódeszkán megcsuszott és a Dunába esett. A szerencsétlen embert a hullámokból nem bírták kimenteni.

Tolvaj vendég. Beck Sarolta panaszt tett a rendőrségnek, hogy egy Friedmann Izsák nevű legény nála vendégként megszállott és tőle az éj folyamán 200 korona értékű ékszert ellopott. Ezenkívül lopott egy takarékpénztári betétkönyvet is, ezt azonban a szalmazsák alatt hátra hagyta. A vendégnek körözése elrendeltetett.

Merénylő segéd. Letics János újvidéki divatárú kereskedő a mult héten az üzlet zárásakor rendre utasította Nikosinovic Péter nevű segédjét, amiért az alkalmazottja oly dühbe jött, hogy főnökét botjával fejbe sújtotta. A merénylő kereskedőseggé ellen az eljárást megindították.

Tanfolyam az elektromotor kezelők részére.

A kereskedelemügyi miniszter a technológiai iparmuzeumban az érdekelt motortulajdonosok és motorkezelők részére a kisipari elektromotorok szerkezetének megismerése és kezelésének elsajátítása végett rövidebb tartamu tanfolyamot rendez. Minthogy elsősorban a vidéki elektromotor tulajdonosoknak, kezelőknek és leendő kezelőknek volna érdekében ezen hat napig tartó tanfolyam elvégzése, a szegedi kereskedelmi és iparkamara felhívja a kerületében lakó (Bács Bodrog és Csongrád vármegyék, Baja, Hódmezővásárhely, Szabadka, Szeged, Zombor, Ujvidék városok) elektromotor tulajdonosokat és azokat az önálló iparosokat, akik elektromotor tüzemre szándékoznak berendezkedni, elektromotort kezelnek vagy már kezelnek és akikkel a tulajdonosok motorikat kezelteni kívánják, továbbá elektromos szerelőket, elektromos központi telepek szakmunkásait, hogy akik e tanfolyamban résztvenni kívánnak, lakóhelyük megnevezésével november hó 10-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál szóbelileg vagy írásbelileg jelentkezzenek. A tanfolyam díjtalan, csupán a beiratás alkalmával tartoznak a résztvevők két korona beiratási díjat fizetni. A jelentkezőknek, illetve a tanfolyam tényleges látogatóinak a kereskedelemügyi miniszter a m. kir. államvasutak és ennek kezelésében lévő helyi érdekű vasutak vonalain és lakóhelyükről Budapestre és vissza szóló utazáshoz a III. kocsiosztályban féláru menetjegyet engedélyez.

Négy éves gyujtogató. Dudás József kisbogyói lakos István nevű 4 éves fiát bement a félszerbe s ott tüzet rakott, amitől az egész alkotmány lángra kapott s teljesen leégett. A kis fiu szerencsésen megmenekült.

Dühös adós. Mert vége van az ex-lex-nek, hát adót kell fizetni. Nem kellemes dolog, de hát — muszáj. Ez pedig nagy ur. Fehér Istvánhoz is beállított valami fizettség dolgában a végrehajtó és foglalni akart. Ezen az adófizetésről elszokott ember dühbe gurult és elkezdte szidalmazni a végrehajtót, de még a tetejébe az egész hatóságot, miért is a magáról megfélelkezett embert a megsértett végrehajtó följelentette. A dühös adós ellen az óbecsei hatóság megindította az eljárást.

Bernschütz Jóska. Ez már nem név, hanem fogalom. Ha Bernschütz József nevét látja leírva, vagy nyomtatva bajai ember, akkor tudja, hogy valami történt. Miután a csendőrség, a rendőrség, bíróság és az orvosok kedves ismerőse megmászta a Juray ház kéményét és a kórházból megszökött Fiuméba, egy ideig hallgatott róla a krónika. Szerdán azonban ismét szó volt a derék emberről. Az ujvidéki rendőrség táviratban értesítette a bajai rendőrséget, hogy Bernschütz József a Meller József és társa ujvidéki cégtől aranyórát, aranyláncot, aranygyűrűket, ezüst órákat és ezüst láncokat, összesen 600 kor. értékben ellopott. A jeles firmát országszerte körözik.

Uj csillag. Mult vasárnap egy fiatal, német csillagvizsgáló egy új csillagot fedezett fel, mely az eddig hozzánk legközelebb valónak ismert Mars-nál felényivel még közelebb van a földhöz. Most a művelt világ valamennyi csillagvizsgálója feszült figyelemmel vizsgálja az égboltozat ragyogó kisebb nagyobb csillagait, hogy újabb felfedezésekkel közelebb hozzák azokat földünkhöz. E tekintetben nekünk laikusoknak még jobb dolgunk van, mert mi a csillagokat csak a szerint vizsgáljuk, a mint 1, 2, 3 vagy 4 csillagos Esterházy cognacot óhajunk inni, sőt különös, épen megfordítva: nem mi hozzuk a csillagokat, hanem a csillagok hoznak minket közelebb a földhöz, minél komolyabb tanulmány tárgyává tesszük azokat.

Színház.

A színi szezon beköszöntével ismét megnyiták Thalia templomának kapui, hogy az átalakítások után kissé megifjítva magába fogadja papjait. Örömmel üdvözljük városunkban a kedves társulatot, amely a multban eddigi szereplésével s az ideai bemutatkozóval is részvált a szíves fogadtatásra és a pártolásra.

Állandó színészet hiányában megérkezésük szinte felfrissíti a társadalmat. Kedves, művészi játéka a szép és nemes eszmék nagy birodalmába vezet, kiragadja a hétköznapi egyhangusághól s kellemes szórakozást nyújt.

A gárdában számos régi ismerőst láthatunk s az új tagok csak emelik a társulat művészi színvonalát.

Az előadásokat bérletben Berta-Millöcker bájos operettje, a **Boszorkányvár** vezette be. A szereplőkön még meglátszott az ut fáradoalma s részben az indiszpozíció, legalább ennek tulajdoníthatjuk, hogy olyan nehézkesen, szintelenül indult a játék. Amint azonban a bonyodalom fokozódott, hasonló arányban emelkedett a játékkedv s a művészi alakítás. A főszereplők fáradozása meg is tette hatását s a közönség is tetszésének gyakrabban adott kifejezést. Haraszi Marcsájától több melegséget vártunk volna. Sikerültebb volt Sz Pozsonyi Coralie ja s kedves Ragányi Iza nenőke-imitációja. Nagy Gyula (Józi) s Gózon Gyula kissé erős realizmussal játszott Andrisa, Szalóki Dezső (Kányavári) is nagyban hozzájárult a sikerhez. — Az énekszámokban leghatásosabb volt a III. képmen Pozsonyi—Nagy—Gózon lehelletszerű triója; annál kellemetlenebbül hatott a kar szerepe.

Vasárnap, bérletszünetben két előadás volt, amelyen két nagyszerű hazai operette, Martos és Huszka **Bob hercege**, majd este **Gül-Babája** került színre. Az első régi ismerősünk, míg az utóbbi városunkban most került először színre. Tárgya is nagyobb érdekű, hazai s Buda XVI. századi életéből a hódító törökség s a behódolt magyarság elevenedik meg előttünk. Látjuk a jámboréletű Gül-Babát rózsái között s leánya Leila s a magyar Gábor diák szerelmét, amely nemesen az elválasztó vallási s társadalmi ellentétek nagy akadályán, hanem Kucsuk Ali basa fényt, pompát s rangot ígérő házassági ajánlatán, sőt Gül-Babának szent rózsái iránt tanusított szeretetén is győzedelmeskedik. Ott van a magyar ember örömeinek és bánatának elmaradhatatlan osztályos társa, a cigány Mujkó is, aki szerelmes gazdáját követve a szent rózsák leszállítása miatt vele együtt bilincsekbe kerül.

A darab sikere érdekében az egész gárda fáradozott, sőt kivette részét a holt anyag is, a jelmez s a díszlet. Révész Ilouka szerelmes Gábor diákjával egyszerre meghódította a közönséget. Játéka, éneke s tánca zajos tetszésre talált. Hasonló sikerült alkotása volt Polgár igazgatónak Mujkó cigány, aki öntudatos, humoros, ötletes játékaival nyílt színen számos tapsot aratott, Daru madár énekét pedig élvezettel hallgatta a közönség. Sz. Pozsonyi Lenkéről, Gábor diák szerelmes Leilájáról szintén dícsérőleg szólhatunk; hangja azonban inkább a felső, mint alsó regiszterekben érvényesült. Remete Géza játéka nem fedte teljesen Gül-Baba jellemét. Játéka legkimagaslóbb pontja a II. felvonás végén Allah csodáját pótló rózsapusztítás Virányi Zulfikárja s Gyulai budai bírójá emelte csak az est sikerét. Legnagyobb kifogás ismét a kart érheti.

A közönségnek kellemes élvezete volt A vonzó előadás művészi alkotásaira lelkesen tapsolt. Hisszük, hogy a darabnak jövője lesz.
Z. L.

Színházi műsor. Kedden Gül-Baba, eredeti dalosjáték; szerdán Nagymama, Csiky Gergely örökbecsű vigjátéka; csütörtökön A nap hőse, énekes bohózat, ujdonság; pénteken Gül-Baba, eredeti dalosjáték; szombaton Postás fiu és huga, énekes bohózat; vasárnap bérletszünetben két előadás: délután fél 4 órakor nép- és ifjusági előadásul: Drótostót, operette; este fél 8 órakor rendes helyekkel: Koldusgróf, operette, ujdonság.

Művészet — Irodalom.

Emberekről embereknek. A Pallas kiadásában egy érdekes művecske jelent meg, szerzője Mikusay József. E könyv célja az igazságot szolgálni. Az önzés és az igazságra törekvő vágy harca végtelen s a diadal, a győzelem az igazság maga. Igazságosnak látszani minden ember főtörekvése minden esetben, mert az igazság ideál, az igazság az Isten maga, de nem törekvése mindig maga az igazság. Mert az egyéni önzés érvei megvesztegetik a lelket s legtöbbször lenyomják az akaratot a belátott igazság rovására is, vagy pedig igazságnak tüntetik fel azt, ami a nagy többségnek csak — áligazsága. A küzdelem ezen áligazságok: a türelmetlenség, előítéletek és elfogultság ellen, egyesek lelkében gondolatokat ébreszteni, az erkölcsösök, igazságosok rokonszenvével találkozáva azokat álmukból ébredésre szólítani, hogy ethikájuk súlyával, igazságérzetük minden erejével segítsék elő az igazságot, mely mellett egyedül juthat érvényre az emberiség igazi boldogsága: ezek Mikusay könyvének vezető eszméi. A mű külső formája egyébként száznál több, a mai társadalmi és magánéletből vett megkapó erkölcsi életkép és állatmese. Bolti ára 2 kor. 50 fillér. Kapható Schön Adolf könyvkereskedőnél, Zomborban.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.00—2.75, muhar 3.00, alomszalma 1.65, zsupszalma 1.85, szecska 2.25, kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.60—2.80, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműk: zab 7.00—7.20, tengeri 6.80, rozs 6.50, árpa 6.75 kor. 50 kilónként.

Szerkesztői üzenetek.

Munkatársainknak. Többen vannak, kik lucus a non lucendo — munkatársi közreműködésük fejében kapják lapunk egy-egy tiszteletpéldányát. A lap pontosan megy a címükre, de közlemények nem jönnek tőlük a lap számára. E helyen figyelmeztetjük hallgató munkatársainkat és levelezőinket, hogy jövő újévtől fogva megszüntetjük a tiszteletpéldányok küldését mindazok számára, kik addig életjelt nem adnak magukról.

Ének a szerelemről. A tartalom elég ügyes, a tanulság megszivlelendő, azonban a forma formátlan. Ez öröksépségű tárgyról csak szépen szabad énekelni. Nagyon sajnáljuk: nem közölhetjük.

HIRDETÉSEK.**Legeltetés.**

Szilberek község határában fekvő Prekaja pusztán lévő 280 katasztrális hold kaszálómon elfogadok legelőre juhokat november és december hónapokra.

Szilberek, 1906. november 4.

Zányi Bódog,

2-1 jegyző.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Ki volna hajlandó egy 8 éves árva kis leányt örökségbe elfogadni. — Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

3-2

Több jó karban levő csinos és vendéglők vagy kávéházakba alkalmas

petroleumlámpa

egyenként vagy csoportban **eladók**

Szemző Gyulánál

3-1 Zomborban.

3534. szám

1906.

Hirdetmény.

Bajmok község jegyzői irodájában egy kisegítő végrehajtó két korona napidij mellett két hónapi időtartamra **azonnal alkalmazást nyer.** Ajánlatok Lichtneckert József községi jegyzőhöz intézendők.

Bajmok, 1906. november 4-én.

2-1

Az előjáróság.

Nagy élesztő-, szesz- és aether-gyár a megyében.

Szabadkán 300,000 korona alaptőkével napi 15—20 mm. sajtolt élesztőt és 10 hekto aethert termelő gyár részvénytársaság alapítottatik.

Egy részvény ára 200 korona, melynek 10 százaléka vagyis részvényenként **20 korona,** továbbá **5 korona** alapítási költség a jegyzés alkalmával kifizetendő s illetve postautalványon a „Szabadka és Vidéke” pénzüntézethez beküldendő. Jegyzések még elfogadhatók.

Az alakuló közgyűlés határnapja hirlapilag fog közzététetni.

Az alapítók:

5-1

Grüner Adám bankigazgató, **Erdős Ignác** élesztőgyáros, **Dr. Klein Adolf** orvos, Szabadka. Bécs. Szabadka.

Mészáros Gábor magánzó, **Dr. Dömötör Miksa** orvos, **Lengyel S.** kereskedő, Szabadka. Szabadka. Szabadka.

Schaffer Adolf földbirtokos, **Dr. Klein Mátyás** ügyvéd, Szabadka. Szabadka.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE ==

Z O M B O R B A N

A V Á R M E G Y E P A L O T Á J Á B A N .

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KARTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „SÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDÉK
ÉTLAPOK

Meghívó.

A „Zombori iparosok önszegélyző szövetkezete“ **folyó évi november hó 11-én délután 2 órakor** saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre a szövetkezet tagjai ezenel meghívotnak.

A közgyűlés tárgya:

Az alapszabályok módosítása.
Zombor, 1906. október hó 16-án.

2-2 Az igazgatóság.

Valódi

Karlócai szőlő-ürmös
literje 80 krajcár.

Három éves rizlingi bor
literje 40 krajcár.

Tavali baranyai asztali bor
literje 32 krajcár.

Kapható: 3-1

Özv. VÖRÖS ISTVÁNNÉ

déligyümölcsüzletében
ZOMBOR, Posta-utca.

Hungária fürdő

A fürdők használati ideje 1906. évi szeptember hó 1-től.....

Mindennap reggeli 6 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

||| Gőzfürdő: |||

Urak részére
mindennap déli 1 óráig
: kedden délután is. :

.: Hölgyek részére .:
hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2-től 6 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

Diákjegyek csak kedden és iskolásleányok részére fürdőjegyek csak szerdán d. u. adatnak ki.

Allandóan friss víz folyik.

Masseur, tyukszemvágó, fodrász a fürdőben.

Telefon. Ujságok.

Legnagyobb tisztaság és kényelem.

Bérelni a fürdő-fodrásznál bármely naptól fogva lehet. A fürdőárak a jegyelárusítóknál és Zsulyevits Mihály fürdő-fodrásznál megtudhatók.

SZAKVÉLEMÉNYEK

AZ

ESTERHÁZY COGNACRÓL:

A m. kir. műegyetem borászati laboratóriuma által hivatalosan megejtett és : : : : : általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az : : : : :

Esterházy cognacot

betegjeinknél alkalmaztuk és azt sikeresen használva mint kifünó minőségűt és a francia Cognacokkal vetekedőt a **legjobban ajánlhatjuk.**

Dr. Tauffer Vilmos,
egyetemi tanár.

Dr. Stiller Bertalan,
egyetemi tanár.

Dr. Réczey Imre,
egyetemi tanár.

Dr. Pertik Ottó,
egyetemi tanár.

Dr. Kétly Károly,
egyetemi tanár.

Dr. Angyán Béla,
egyetemi tanár.

Dr. Poór Imre,

kir. tanácsos, egyetemi tanár.

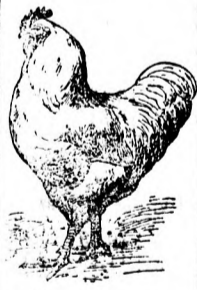
Dr. Báron Jónás,
egyetemi tanár.

AZ

ESTERHÁZY COGNAC

MINDEN ELŐKELŐ FÜSZER és CSEMEGEKERESKEDÉSSEN KAPHATÓ.

12-1

Kitüntetések:

Arad
Pozsony
Budapest
Lovrin
Veszprém
Nagybeckerek
Panesova
Szatnár
Nagyvárad
Zenta
Temesvár
Szófia
Bécs
Belgrád

Állami nagy arany-
érem.

Számos aranyérem,
diszoklevelek, tiszte-
letdíjak.

Az ország első és legnagyobb emdeni liba fenyésze!

Angol emdeni libák

darabonként 16 koronáért,

Sárga orpingtonok

importált angol telivér ivadékok, **kakas 10 kor., tyúk 8 koronáért** allandóan kaphatók

REITTER OSZKAR

főkapitánynál

6-1

NAGYBECSKEREKEN.

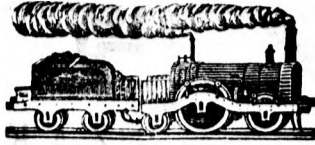
Keltető tojások!

1907. január 15-től kezdve

sárga orpingtonoké } darabja 70 fillér.
fehér orpingtonoké }

Teljes biztos rázásmentes csomagolás **dijtalan.**

Előjegyzések már most elfogadtatnak.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1906. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda Budapest—Zimony—Belgrád. Vissza															
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.					szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.
7.00	7.15		1.55	8.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55			10.00
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52			6.37
10.30	1.27	4.15		6.48	5.30	ind.	SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08		6.26
	1.56	4.43		7.10	6.02		Csantavér		10.26	6.53		12.58	8.18		
11.05	2.22	5.09		7.25	6.27		Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.33	7.31		5.54
11.23	2.47	5.36		7.42	7.05		Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.04			5.37
11.37	3.07	5.55		7.55	7.27		Verbász		9.06	5.37	8.39	11.45			5.21
11.51	3.27	6.17		7.46	7.46		O-Kér		8.41	5.13		11.19			5.04
12.03	3.43	6.34		8.13	8.13		Kiszács		8.21	4.54		11.03			4.49
12.20	4.03	6.55		8.37	8.34	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.46	4.30	7.56	10.42			4.29

Oda Szeged-Rókus—Szabadka—Dálya Vissza																
szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	sz. v.					szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	sz. v.	sz. v.
3.05	7.48	11.30		4.55	6.30	8.15	ind.	SZEGED-ROK.	érk.	7.06		10.54	2.52	7.53	12.12	
3.22	8.04	11.46		5.11	6.57	8.33		Röszke		6.51		10.40	2.38	7.39	11.57	
3.36	8.18	12.00		5.26	7.28	8.49		HORGOS		6.38		10.28	2.25	7.27	11.44	
3.50	8.31	12.13		5.39	7.51	9.04		Királyhalom		6.25		10.16	2.09	7.16	11.31	
4.05	8.44	12.28		5.52	8.12	9.25		Palió		6.13		10.05	1.58	7.05	11.18	
4.17	8.55	12.40		6.03	8.31	9.38	érk.	SZABADKA	ind.	6.00		9.54	1.47	6.55	11.05	
5.00	10.25	2.02	6.50	7.00			ind.	SZABADKA	érk.	6.50			1.00	5.59	10.35	
5.25	10.50	2.26		7.30				Tavankut		6.17			12.38	5.26	10.09	
5.45	11.13	2.46		7.56				Bajmok		5.53		8.54	12.31	5.05	9.51	
6.16	11.45	3.17		8.32				Nemes-Militics		5.02		8.28	11.45	4.16	9.10	
6.30	11.59	3.31		8.50				érk.	ZOMBOR	ind.	4.40		8.16	11.30	8.51	
7.20		4.00		8.13				Prigl.-Szent-Iván				7.50	10.55		8.14	
7.37		4.18		8.23				Szóna				7.38	10.37		7.53	
7.49		4.24		8.33				érk.	GOMBOS	ind.			7.27	10.25	7.40	
9.18		5.25		9.30				ind.	ERDŐD	érk.			6.36	9.17	6.03	
9.30		5.37		9.40				érk.	DÁLYA	ind.			6.25	9.05	5.50	

Oda Kiskun-Halas—Bácsalmás—Rigyica Vissza													
v. v.	v. v.	v. v.					v. v.	v. v.	v. v.				
3.50	11.50	6.00	ind.	KIS-KUN-FALAS	érk.	5.44	2.27	10.24					
4.03	12.03	6.13		Kopolya		5.32	2.14	10.11					
4.20	12.20	6.29		Fehértó		5.16	1.57	9.54					
4.37	12.36	6.45		Terézhalom		5.00	1.40	9.37					
4.53	1.08	7.03		Jankovác		4.48	1.27	9.24					
5.25	1.42	7.23		Mélykut		4.20	1.24	8.44					
5.48	2.05	7.44		Kudics		4.00	1.21	8.15					
5.56	2.13	7.52	érk.	BÁCSALMÁS	ind.	3.51	1.20	8.04					
6.16	2.49	8.14	ind.		érk.	3.41	1.21	7.29					
6.36	3.09	8.29		Madarász puszta		3.26	1.01	7.09					
6.49	3.27	8.37		Bácsmadaras		3.18	1.05	6.59					
6.57	3.35	8.44		Sanae puszta		3.11	1.03	6.42					
7.17	4.00	8.53		Katymár		3.00	1.21	6.29					
7.29	4.12	9.03		Legyen puszta		2.49	9.58	6.08					
7.45	4.28	9.16	érk.	RIGYICA	ind.	2.35	9.40	5.50					

Oda Ó-Becse—Ujvidék Vissza													
sz. v.	v. v.	sz. v.					sz. v.	v. v.	sz. v.				
4.50	9.45	4.20	ind.	O-BECSE	érk.	6.56	12.43	7.31					
5.12	10.11	4.42		Bács-Földvár		6.35	12.20	7.10					
5.34	10.31	5.02		Csurogh		6.19	11.53	6.53					
5.54	11.02	5.22		Zsablya		5.55	11.19	6.28					
6.09	11.18	5.39		Gospodince		5.29	10.46	6.11					
6.32	11.45	6.02		Temerin		5.13	10.28	5.5					
6.41	11.54	6.11		Járek		4.57	9.59	5.37					
6.54	12.09	6.24	érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.43	5.23					
7.01	12.13	6.25	ind.	VASKAPU	érk.	4.42	9.42	5.22					
7.25	12.40	6.49	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.17	9.15	5.00					

Oda Ujvidék—Vaskapu—Titel Vissza													
sz. v.	v. v.					v. v.	sz. v.						
6.37	5.10	ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01							
7.00	5.37	érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.38							
7.05	5.38	ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.33							
7.31	6.07		Káty		5.06	2.15							
7.42	6.19		Tiszakálmánfalva		4.43	1.56							
7.57	6.39		Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41							
8.11	6.58		Vilova—Gardinovee		4.04	1.26							
8.24	7.16		Lok		3.48	1.14							
8.37	7.30	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.00							

Oda Hegyes-Feketehegy—Palánka Vissza													
v. v.	v. v.	v. v.					v. v.	v. v.	v. v.				
6.59	3.03	7.47	ind.	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.41	11.17	5.22					
7.21	3.27	8.07		Telecska		5.21	10.58	5.08					
7.42	3.52	8.36		Kula		5.10	10.47	4.51					
7.53	4.04	8.46		Béla-puszta		4.45	10.25	4.30					
8.06	4.34	9.04		Torzsa		4.33	10.13	4.19					
8.32	5.04	9.28		Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.16	10.00	4.01					
8.49	5.28	9.44		Szilbás		3.51	9.35	3.37					
9.21	6.14	10.04		GAJDOBRA		3.40	9.24	3.26					
9.53	6.50	10.35	érk.	PALÁNKA	ind.	3.00	8.18	2.35					

Oda Baja—Ujvidék Vissza															
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.					sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.				
4.00	7.22	1.15	ind.	BAJA	érk.	8.53	3.23	6.50							
4.11	7.32	1.25		Baja-szállásváros		8.46	3.15	6.42							
4.25	7.45	1.38		Vaskut		8.31	2.59	6.26							
4.51	8.10	2.01		Gara		8.10	2.37	6.00							
5.09	8.26	2.16		Rigyica		7.55	2.17	5.35							
5.37	8.54	2.39		Sztanisics		7.38	1.57	5.12							
5.56	9.12	2.56		Gákova		7.14	1.28	4.40							
6.15	9.31	3.14		Nenadics		6.55	1.08	4.16							
6.25	9.41	3.23	érk.	ZOMBOR (étk.)	ind.	6.45	12.57	4.05							
2.25	6.51	3.51	ind.	ZOMBOR (étk.)	érk.	6.10	11.20	7.00							
2.31	6.57	3.57		Zombor-vásártér		6.03	11.13	6.52							
2.41	7.07	4.07		Fernbach-szállás		5.54	11.04	6.41							
2.50	7.16	4.16		Zsárkovác		5.46	10.56	6.32							
3.06	7.30	4.30		Ó-Sztapár		5.32	10.42	6.15							
3.35	7.49	4.49		Bresztovác		5.16	10.28	5.51							
4.05	8.10	5.12		Hódásáh		4.48	10.02	5.21							
4.46	8.35	5.37		Parabuty		4.29	9.45	4.43							
5.00	8.49	5.51		Paraga		4.08	9.25	4.10							
5.40	9.16	6.09	ind.	GAJDOBRA	érk.	3.26	9.07	3.21							
5.54	9.30	6.23		Bulkesz		3.12	8.55	3.06							
6 t	9.45	6.38		Petrovác-Glozsán		3.01	8.44	2.49							
50	10.10	7.03		Futtak		2.32	8.16	2.10							
7.13	10.31	7.25	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.07									